

**Contribuția mass-media la informarea
instituțiilor responsabile în vederea soluționării
problemelor persoanelor vârstnice**

Ianuarie 2010

Cuprins

Capitolul I - Presa scrisă.....	2
1.1. Efecte și forme de influențare exercitate de presa scrisă.....	4
1.2. Presa și societatea.....	7
1.3. Tipologia presei scrise.....	9
Capitolul II - Presa online.....	11
2.1. Avantajele presei online.....	11
2.2. Publicitarii se orientează spre internet.....	12
2.3. Presa scrisă se adaptează rigorilor internetului.....	12
2.4. Cum va evolua presa electronică ?.....	12
2.5. Cine va scrie presa electronică ?.....	13
2.6. Vor dispărea ziarele tipărite?.....	13
Capitolul III - Problemele persoanelor vârstnice reflectate în presa scrisă din România în anul 2009.....	14
3.1. Pensii.....	14
3.2. Asistența medicală.....	19
3.3. Asistența socială.....	23
3.4. Statistică.....	24
Capitolul IV – Statistica articolelor în presa scrisă din România.....	38
4.1. Distribuția articolelor pe ziare.....	38
4.2. Distribuția articolelor pe domenii de interes.....	39
4.3. Frecvența publicării articolelor în intervalul ianuarie – decembrie 2009.....	43
Concluzii.....	45
Propuneri.....	48

Presa scrisă

Întreaga presă scrisă a adus cu sine schimbări importante ale condiției umane. Nevoia de informație, pe de o parte, ca principal agent în derularea procesului de socializare iar, pe de altă parte, ca factor de amplificare a procesului de comunicare interumană, a dobândit o substanțială împlinire datorită dezvoltării mijloacelor de comunicare.

Comunicarea scrisă s-a dovedit a fi, o dată cu sfârșitul secolului al XIX – lea și începutul celui de al XX - lea, mai precis, datorită dezvoltării presei de masă, nu numai un element motor al dezvoltării proceselor educaționale, economice, politice și chiar morale, ci și o instituție culturală complexă. Sociologul american Charles Horton Cooley descoperea, la începutul secolului al XX lea, patru factori care au contribuit la eficiența mass-media: expresivitatea (transmite o gamă largă de idei și sentimente), permanența documentului, rapiditatea transmiterii informațiilor și difuzarea mesajului către toate categoriile de cetățeni. Caracterul general al acestei schimbări poate fi exprimat prin extindere și animație. Contactele sociale sunt extinse spațial și accelerate temporal, și în aceeași măsură gradul de unitate mentală pe care acestea le implică devine general, într-un ritm mai alert. Individul este îmbogățit prin intrarea în relație cu o experiență mai vastă și mai variată și este menținut într-o stare de curiozitate, câteodată exagerată, de către multitudinea de sugestii schimbătoare pe care această experiență i le aduce”¹.

---

¹ Melvin Le Fleur, Sandra Ball-Rokeach, *Teorii ale comunicării de masă*, Editura Polirom, 1999, p.37

Problema care s-a pus, cu mult timp în urmă, a fost, cu deosebire, aceea a corectitudinii, a obiectivității informației, a echilibrului ei, pe care masa cititorilor o caută și o așteaptă, dar pe care o și poate refuza atunci când așteptarea și interesul le sunt înșelate.

Presa scrisă continuă să fie mijlocul de informare cel mai răspândit. Deși pare să fi pierdut, într-o cursă contra cronometru cu media audio-vizuală, monopolul asupra întâietății și exclusivității difuzării informațiilor, presa scrisă compensează această relativă slăbiciune prin conservarea unor trăsături, care-i sunt proprii și de care deocamdată e aproape imposibil a fi deposedată.

În primul rând nu are limite în extensiune: un jurnal TV, conține maximum 30 de știri diferite, ceea ce echivalează doar cu o pagină de ziar, la care se poate adăuga faptul că prezentarea orală a acestora reduce la două sau trei minute durata fiecărei informații. Cu alte cuvinte, totul înseamnă cam 2000 de semne. În cazul presei scrise, conținutul fiecărei unități, adică al fiecărei informații, se multiplică, de regulă de cinci sau chiar zece ori. Astfel, o pagină de ziar conține în medie, 2000 de rânduri a 35 de semne, adică 70.000 de semne.

În al doilea rând presa scrisă se particularizează prin permanența ei: se poate insista sau se poate reveni asupra lecturii unui text, se poate compara cu o informație sau se poate reveni asupra lecturii unui text, se poate compara cu o informație similară dintr-o altă publicație, poate fi păstrat sau poate fi chiar arhivat.

Și în al treilea rând, presa scrisă se definește printr-o mare diversificare, sensibil superioară oricărei instituții mass-media. În timp ce un jurnal TV sau radio este, în mod necesar, destinat tuturor, ziarul se

poate adresa separat unor categorii diferite de cititori (ca vârstă, sex, pregătire generală, interes profesional, formație culturală).

Trebuie reținut că mijloacele de informare în masă se dovedesc a fi de fapt complementare, ceea ce determină ca progresul unora să antreneze și progresul celorlalte. Presa rămâne, însă, un mijloc de comunicare indirectă, multiplă și colectivă. De asemenea, datorită modului în care este integrată, apar, de regulă, diferențe în privința receptării mesajului ei.

Presa este o instanță de cultivare a spiritului democratic, de educare a cetățeanului în acest sens, de provocare a lui în ideea însușirii acestui spirit. Presa are menirea de a constitui un „mod de comunicare socializat”.

1.1. Efecte și forme de influențare exercitate de presa scrisă

Nevoia de informare a omului modern este similară nevoii sale de hrană. „A fi informat înseamnă a ști nu numai ce se petrece, ci și a cunoaște rațiunile și metodele de decizie. [...] Absența informației, deci lipsa participării la sistemele de decizie și organizare definește alienarea” (Alain Touraine), iar altă voce autorizată adaugă „informația înseamnă putere, reprezintă instrumentul esențial al puterii” (Michel Crozier). Un om informat este ferit de stările de dezorientare, de debusolare pe care le trăiesc destui membri ai societății contemporane. Din punct de vedere social, profesional și chiar politic, siguranța individului se află sub influența și chiar dependența nivelului informațional pe care îl deține la un moment dat. „Mass-media ne

afectează profund, deoarece ele constituie o prezență constantă în viața noastră. Alte instituții pot avea un impact mai puternic, dar nu unul atât de persistent și adânc. Afilierea familiară și prietenii se schimbă pe măsură ce individul se maturizează și trece prin diferite etape ale vieții. Școala ocupă numai o perioadă limitată de timp din existența noastră. Doar o parte din populație frecventează, în mod regulat, biserica. În antiteză, mass-media au o universalitate pe care nu o are nicio altă instituție: presa oferă un bagaj comun de idei și imagini, care depășesc barierele sociale și geografice”.²

Mesajele mass-media ale presei scrise sunt receptate în mod diferit de către beneficiari, adică de cei cărora li se adresează. Nici efectele lor nu sunt aceleași. Publicul se dovedește, de regulă, activ și critic cu informațiile receptate. O astfel de atitudine este datorată și sta sub influența nivelului cultural al indivizilor, tradiției și sistemului cultural specific unei anumite colectivități umane, valorilor generale acceptate și cultivate de public. În funcție de aceste criterii, de câmpul lor de percepție, precum și în concordanță cu disponibilitatea pe care o manifestă, la un moment dat, cititorii evaluează credibilitatea surselor de informare și conținutul lor. Așa se explică faptul că ziarele sunt preferate, în primul rând, datorită conținutului, fiind considerate „o sursă de securitate într-o lume în agitație”. (B. Berelson). „Oamenii resimt absența ziarului ca pierderea unui instrument al vieții cotidiene, a unui mijloc util pentru desfășurarea relațiilor personale cu alții”.³

Presa scrisă este utilizată pentru a înțelege mai bine evenimentele, pentru mai bună cunoaștere a societății, înțelegerea

---

² M. Coman, *Introducere în sistemul mass-media*, Editura Polirom, 1999, p. 106.

³ Ioan Drăgan, *Paradigme ale comunicării de masă*, partea I, Casa de Editură și Presă „Șansa”, București, 1996, p. 273.

realităților politice, a relațiilor interetnice. Oamenii recurg la presă pentru a verifica dacă opiniile lor sunt coordonate sau diferite de ale altora, pentru a-și întreține sentimentul participării la evenimentele marcante ale timpului lor și a-și satisface nevoia de a crede că ei pot influența cursul evenimentelor.

Funcțiile îndeplinite de presă, precum și efectele avute de ea asupra audienței, a publicului larg, se înscriu în câteva direcții mai largi, din care:

- Presa ca producătoare și instrument de transmitere a informației constituie un element central în privința supravegherii mediului;

- Mass-media focalizează atenția asupra unor anumite probleme, persoane, soluții care devin astfel prioritare;

- Presa se dovedește a fi un factor al „gratificațiilor psihice”: divertisment, satisfacții intelectuale ș.a.;

- Mass-media pot fi instrumente de persuasiune ale propagandei și ale manipulării;

- Presa scrisă creează și menține un anumit public și o anumită opinie publică, determinând o anumită dinamică în sfera opiniilor.

1.2. Presa și societatea

Relațiile complexe dintre mass-media, societate, sisteme sociale și indivizi au generat și au consolidat, de-a lungul timpului, statutul de sistem esențial de cunoaștere și chiar de perpetuare a societăților umane pentru mijloacele de comunicare. Rolul specific al

presei diferă de la o societate la alta, relațiile ei de dependență menținându-se, dar fiind sensibil diferite.

Rolul social al presei este redat în anul 1956, în patru teorii ale profesorilor americani, Fred Siebert, Theodore Peterson și Wilbur Schramm, care, în linii generale, se particularizează astfel:

- **Modelul autoritarist** – s-a născut în momentul în care reprezentanții puterii au conștientizat faptul că presa, indiferent sub ce formă s-ar afla, poate fi un instrument puternic de influențare, dar și un pericol și o amenințare dacă e scăpată din mână. Potrivit filosofiei de tip autoritarist, individul trebuie să se supună necondiționat instanțelor puterii. Era clar că nici presa, în asemenea condiții, nu putea să-și desfășoare activitatea decât în limita preocupărilor pe care le aveau, într-un anumit moment, cei de la putere. În asemenea condiții, reprezentanții instituțiilor de presă nu au decât două căi: ori devin niște anexe ale puterii, ori riscă nesupunerea. Urmările nu întârzie să apară și de o parte și de alta. Ele îmbracă, pentru primii, forma privilegiilor iar pentru ceilalți, aceea a restricțiilor.

- **Modelul comunist:** este, de fapt, preluarea modelului anterior, amplificându-se până la paroxism formele de control, de supraveghere a instituțiilor de presă și de sancționare exemplară. Misiunea presei a fost considerată ca fiind destinată educării maselor, formării omului nou, modelării gândirii și comportamentului lui, combaterea dușmanilor ideologici, în scopul legitimării regimului comunist, a puterii existente. Spre deosebire de modelul „autoritarist” care s-a născut în condițiile proprietății private, modelul „comunist” a apărut și s-a dezvoltat numai având la bază proprietatea de stat. Prioritară și, nu de puține ori, singulară, pentru acest „model”, s-a

dovedit a fi informația oficială, obligatorie și comună pentru toate tipurile de publicații, reacțiile respective neavând dreptul de a aduce nici un fel de modificări, în aceste cazuri, nici conținutul și nici formei de exprimare sau prezentare.

- **Modelul liberal:** Jean Noel Jeanneney analizează într-o „istorie a mijloacelor de comunicare” uriașul și neîntreruptul efort pe care l-au făcut, de-a lungul vremii, diverse publicații, pentru a-și căpăta și a-și menține independența față de factorii de putere, efort reclamat de respectarea principiilor deontologiei profesionale. Modelul liberal s-a impus în istoria presei mondiale prin lupta dusă de instituțiile de presă pentru o corectă și neutră informare a cititorilor, pentru sancționarea oricărui pas greșit săvârșit de Putere, pentru declanșarea în rândul cititorilor a unor opinii adversative față de asemenea „slăbiciuni”, în speranța că reacția născută în rândul publicului se va converti, în final, în exercitarea unor presiuni din partea acestuia asupra factorilor de putere, asupra puterii politice și administrative. Așa s-a născut teoria potrivit căreia presa constituie „a patra putere în stat”, alături și pe poziții adverse față de celelalte trei: legislativă, executivă și juridică.

- **Modelul serviciului public:** chestiunea „serviciului public” s-a pus cu toată atenția spre mijlocul secolului XX și s-a datorat tendinței manifestate de mijloacele de comunicare de a urmări tot mai hotărât, cu prioritate, profitul, însă nu unul de ordin informațional și educativ, ci strict financiar. Treptat, față de acest curent, s-au născut noi „principii” deontologice ale culturii comunicațiilor, îndeosebi pentru transmisiile de televiziune, cele ale „canalului public”, dar regăsite în concepțiile unor programe editoriale ale presei scrise.

1.3. Tipologia presei scrise

Indiferent de tendințele care apar pe piața presei scrise și independent de stabilitatea sau instabilitatea unora dintre ele, ale căror cote de audiență se dovedesc extrem de fluctuante, putem stabili felul în care se grupează publicațiile existente:

- în funcție de periodicitate: cotidian, săptămânal, bilunar, lunar, trimestrial, pe sezoane;

- în funcție de profil: ziare și reviste de informație generală, social-politice, economice; de specialitate (literar artistice, teatru, film, știință, sportive);

- în funcție de arie geografică: naționale, regionale sau locale, internaționale;

- în funcție de structura populației: publicații ale diferitelor etnii;

- în funcție de partizanat: independente, editate de grupuri de interese.

Profesorul Ioan Drăgan stabilește categorii mult mai diverse de publicații. Așa se face că amintește de: **presa profesională** (care răspunde procesului de profesionalizare în societatea postindustrială și îndeosebi circulației masive și rapide a informației), **presa unui singur public** (cu audiență omogenă, permițând diferitelor grupuri, comunități să se autoidentifice și să se distingă de masa societății), **presa elitelor** (consacrată dezbaterilor de idei și noilor curente de gândire în viața publică și care va înlocui tot mai mult „presa de opinie” înfeudată partidelor politice), **presa pentru publicul feminin, presa pentru copii și adolescenți, presa de „evaziune”** (oscilează între ficțiune și realitate, cultivă senzaționalul, revelarea secretelor vedetelor și a aspectelor ieșite

din comunul vieții cotidiene sau propunând o literatură ieftină, sentimentală, precum și rubrici specifice audienței care simte nevoia să evalueze din realitate), ***presa militanților, presa literară și artistică*** (reviste literare, artistice, film), ***presa pentru informații specializate*** (sportive, economice, tehnice), ***presa de radio și TV, presa de popularizare științifică.***

Diversitatea publicațiilor a ajuns să fie deconcertantă. Inventivitatea creatorilor de presă pare să nu aibă limite. Socul produs asupra marelui public o dată cu apariții mai puțin comune, atât prin tematică cât și prin ineditul modului de prezentare, se scotează cu numărul mare de exemplare vândute, ceea ce înseamnă succes financiar. Presa scrisă rămâne un domeniu în care creativitatea înseamnă supraviețuire, dar și definește o profesie cu mare impact social.

Presă online

Numărul cititorilor de presă on-line a crescut de circa patru ori în ultimii ani. Informația actualizată la minut și posibilitățile multimedia sunt avantaje clare față de un ziar tipărit.

Sunt cotidiene care au mai mulți cititori on-line decât ziare vândute. Publicitatea pentru internet este apreciată pentru anul acesta la circa 3,5 milioane de euro. Viitorul presei va fi pe internet.

2.1. Avantajele presei on-line

Când a fost lansat primul ziar exclusiv on-line în anul 2000, **www.revistapresei.ro** (actualmente HotNews.ro) domeniul Internet era considerat neatragător de marile cotidiene din România. Între timp, situația s-a schimbat radical din cauza mai multor factori.

Internetul a cunoscut în ultimii ani o dezvoltare spectaculoasă, iar numărul utilizatorilor e tot mai mare. Shoppingul pe Internet sau alte servicii sunt acum o realitate. În aceste condiții, publicitatea pe Internet a început să crească tot mai mult.

Cititorul este tot mai mult atras de ziarele on-line datorită posibilităților multiple ale acestora față de presa scrisă: conținut original, fotografii, arhive, posibilități de participare a utilizatorilor, stratificarea conținutului, navigare facilă, forum, convergența mediilor, posibilități de personalizare. Și încă un amanunt, deloc de neglijat: gratuitatea informației.

2.2. Publicitarii se orientează spre internet

Presa scrisă pierde în fața presei on-line tot mai multă publicitate. Firmele care oferă publicitate presei sunt interesate de două lucruri majore: mesajul lor să ajungă la câți mai multi oameni sau la un public țintă, iar costurile să fie cât mai reduse. Studii recente arată că cetățeanul percepe la fel reclama, indiferent de suportul prin care este transmisă.

Astfel, este evident că internetul este o soluție mult mai atractivă pentru publicitari decât presa scrisă, televiziune sau radio. Costurile pe internet sunt mult reduse, iar numărul de cititori este în continuă creștere.

2.3. Presa scrisă se adaptează rigorilor internetului

Numărul tot mai mare de utilizatori de internet și publicitatea în creștere din acest spațiu au determinat ziarurile scrise să acorde tot mai multă atenție domeniului on-line. S-au investit sume importante în site-uri și conținutul a fost adaptat pentru formatul electronic.

Astfel, multe cotidiene și-au relansat site-urile în ultimul an și și-au constituit redacții on-line. Încet, încet aceste redacții vor deveni independente față de redacția ziarului tipărit. Sunt ziare care au deja mai mulți cititori în format electronic decât pentru ziarul tipărit.

2.4. Cum va evolua presa electronică

Toate statisticile internaționale arată că în prezent ziarurile sunt citite de persoane care au depășit 20-21 de ani. Din urma vin însă generații care își iau informațiile aproape exclusiv de pe internet. Drept urmare numărul cititorilor de presă on-line va cunoaște creșteri semnificative în următoarea perioadă.

2.5. Cine va scrie presa electronică

Presa va continua să fie realizată de specialiști. Scrisul se va conforma în continuare canoanelor obișnuite. Însă, un rol tot mai mare în redarea informației va reveni și cetățenilor care nu sunt jurnaliști de profesie.

Tehnica modernă, telefoanele mobile, camerele digitale foto și video etc. vor face ca multe dintre evenimentele fierbinți să fie surprinse de persoane aflate la fața locului. Fiecare cetățean "înarmat" cu astfel de mijloace va putea surprinde și redă foarte repede informații de interes general sau local.

Aceste lucruri se manifestă încă de acum. Tot mai multe ziare au secțiuni de blog-uri, sau cetățenii își pot exprima nemulțumirea față de autorități prin intermediul site-urilor specializate.

2.6. Vor dispărea ziarele tipărite?

Cu siguranță nu. Așa cum bibliotecile virtuale nu au dus la eliminarea cărții tipărite, tot așa nici presa electronică nu va fi groparul celei tipărite. Plăcerea de a ține un ziar în mână îi va face pe oameni să ceară în continuare acest gen de presă. Dar cu siguranță că importanța presei electronice față de cea scrisă va crește considerabil.

Marile nume de pe piață nu vor avea de pierdut de pe urma migrației cititorilor pe internet. Un brand renumit va rămâne același, chiar dacă-și transferă informația și pe alte suporturi. Provocarea viitorului va fi însă o combinație a presei scrise cu presa video și cea electronică.

Problemele persoanelor vârstnice reflectate în presa

scrisă din România în anul 2009

În anul 2009, Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice a analizat articolele publicate în trei cotidiane de presă scrisă (România Liberă în format tipărit, iar Evenimentul Zilei și Adevărul în format electronic) în scopul stabilirii gradului de reflectare de către acestea a principalelor probleme cu care se confruntă persoanele vârstnice și pensionarii.

Principalele probleme evidențiate în cele trei cotidiane sunt următoarele:

3.1. Pensii

Problemele relatate de presa scrisă, în domeniul pensiilor, au făcut referire la: **recalcularea pensiilor, majorarea valorii punctului de pensie, creșterea vârstei standard de pensionare, alegerea bugetarilor între pensie și salariu.**

• **România Liberă, 8 Ianuarie** - Ordonanța de Urgență nr. 230, care interzice cumulul pensiei de vârstă cu "veniturile" din prestarea altei activități plătite de la buget, a pus pe jar primarii pensionari, membri ai consiliilor locale sau județene, profesorii, actorii, medicii, asistenții maternali și alte categorii profesionale care nu puteau trai doar din pensia de mizerie pe care o primeau sau numai din salariul foarte mic cu care erau remunerați. Directorul adjunct al Institutului pentru Politici Publice (IPP), Adrian Moraru, atrage atenția ca discuțiile

aprinse create de ordonanța în cauza au făcut uitată una dintre cele mai interesante promisiuni electorale: legea unică a salarizării, care ar fi putut preveni problemele aflate acum în actualitate. Moraru ne-a explicat ca principiul pe care merge aceasta ordonanță de urgență este "unul corect": "O persoana ar trebui să poată trăi decent dintr-un singur venit: salariu sau pensie. Aici este problema de esență – politicienii care acum sunt la guvernare au promis, în campania electorală, că vor pune la punct o lege unică de salarizare".

• **România Liberă, 14 Ianuarie** - Ministrul Muncii, Marian Sarbu, a anunțat că sunt șanse mari ca punctul de pensie să crească cu nouă la sută, de la 697 lei la 763 lei, începând cu data de 1 februarie. Cu toate acestea, ministrul Muncii susține că pentru aplicarea legii este nevoie de resurse bugetare, principala problemă fiind riscul de a se depăși deficitul bugetar prevăzut pentru acest an. Democrat-liberalul Ionut Popescu, fost ministru de Finanțe, consideră că o astfel de măsură "este sinucigașă". În opinia lui Ionut Popescu, mărirea pensiilor va avea implicații mai mult bugetare decât sociale, iar în aceste condiții "deficitul bugetar riscă să ajungă la cer". Pe de altă parte, Liviu Voinea, directorul Grupului de Economie Aplicată, crede că "este o măsură electorală care trebuie respectată". De altfel, Voinea a explicat că această creștere nu este exagerată deoarece procentul de nouă la sută nu depășește inflația și deprecierea leului prognozate pentru 2009.

• **România Liberă, 2 Februarie** – Punctul de pensie, 718,4 lei din aprilie. Potrivit proiectului de buget pe 2009, punctul de pensie va fi de 718,4 lei de la 1 aprilie, în creștere cu 3% față de nivelul actual. În plus, pe 1 octombrie, valoarea punctului de pensie se va majora cu încă

2%, până la 732,8 lei, echivalentul a 43,3% din salariul mediu brut luat în construcția bugetară pe 2009.

• **România Liberă, 19 Februarie** – Pensia minimă va fi 300 lei din aprilie – Guvernul a aprobat o ordonanță de urgență care introduce pensia minimă de 300 lei începând cu luna aprilie și de 350 lei începând din octombrie.

• **România Liberă, 16 Martie** - Statul vrea să ne pensioneze mai târziu. Guvernul ar putea decide ca din 2014 femeile să se pensioneze la 63 de ani, iar bărbații, la 65. România trebuie să ia urgent măsuri pentru salvarea fondului de pensii, care riscă să intre în faliment din cauza numărului uriaș de pensionari și al numărului mic de angajați. Ponderea persoanelor în vârstă de peste 65 de ani în totalul celor apte de muncă va crește de la 21% în 2008 la 65% în 2060. Aceste cifre îngrijorează Bruxelles-ul. În replică, Guvernul ar putea devansa calendarul de creștere a vârstei de pensionare, stabilit prin Legea pensiilor. Intenția ar fi ca, de la 1 ianuarie 2014, femeile să se pensioneze la 63 de ani, iar bărbații, la 65 de ani. În prezent, femeile se pensionează la 58 ani și 9 luni, iar bărbații, la 63 de ani și 8 luni. În plus, femeile care au realizat stagiul complet de cotizare de 10 ani și care au născut cel puțin trei copii, crescându-i până la 10 ani, beneficiază de reducerea vârstei de pensionare cu unu-trei ani, în funcție de numărul copiilor. Derogări de la vârsta de pensionare au și persoanele cu handicap, cei care au lucrat în condiții dificile și militarii.

• **România Liberă, 17 Martie** – Pensii U.E., algoritm de calcul. La calculul pensiei se aplică două principii: principiul totalizării perioadei de asigurare în statele membre în care persoana a lucrat și

principiul proporționalității, adică o creditare cu un număr de puncte a perioadelor lucrate în România, respectiv în străinătate.

• **Adevărul, 2 Aprilie** - Punctul de pensie crește cu 3%. Măsura majorării punctului de pensie a venit ca urmare a deciziei Executivului de la sfârșitul lunii ianuarie de a mări pensiile cu 5% anul acesta. Următoarea creștere de 2% se va produce la 1 octombrie 2009, când punctul de pensie va ajunge la 732,8 lei. **800.000 de beneficiari ai pensiei minime.** Potrivit declarațiilor ministrului Muncii, Marian Sârbu, majorarea punctului de pensie pentru acest an reprezintă 43,2% din salariul mediu brut, în valoare de 1.693 de lei.

• **România Liberă, 27 Mai** - Guvernul recalculează pensiile de lux. Toate cele 200.000 de pensii speciale aflate în prezent în plată vor fi recalulate, conform proiectului legii unice a pensiilor, ne-a declarat, marți, Mihai Seitan, consilier al primului ministru. Pensiile speciale vor fi recalulate în mod diferit de la o categorie la alta. Spre exemplu, magistratii, care în prezent primesc o pensie de serviciu – conform contribuției la bugetul asigurarilor sociale – și încă o "pensie specială" astfel încât pensia totală să reprezinte 80% din ultimul salariu, vor primi după recalculare doar pensia de serviciu, care pe medie reprezintă cel mult un sfert din pensia actuală, a explicat Șeitan.

• **România Liberă, 24 Iunie** – Deficitul pe pensii ar putea depăși opt miliarde de lei în 2009. Fără măsuri radicale de reducere a cheltuielilor bugetare, statul ar putea ajunge în imposibilitatea acoperirii facturii sociale, chiar și în cazul în care s-ar împrumuta mai mult. Pe fondul creșterii șomajului, numărul salariaților a ajuns în premieră sub cel al pensionarilor, iar până la finele anului decalajul poate depăși

300.000. Dacă după primele patru luni din 2009, chiar după majorarea cotelor de contribuții sociale, pensiile plătite au fost cu două miliarde lei mai mari decât contribuțiile colectate la bugetul asigurărilor sociale, până la finele anului, pe fondul creșterii somajului, deficitul bugetului de pensii ar putea ajunge la opt miliarde lei, echivalentul a 1,5% din PIB.

• **Adevărul, 10 Iulie** – Când ieșiți la pensie după noua lege a lui Boc. Proiectul noii legi a pensiilor pe care Guvernul și-a asumat azi răspunderea prevede creșterea vârstei de pensionare la femei de la 60 la 65 de ani. Astfel, nu vor mai exista diferențieri de vârstă între femei și bărbați. Nu s-a propus majorarea vârstei de pensionare cu 5 ani și la bărbați pentru că s-ar fi ajuns la un prag de 70 de ani, care depășește speranța de viață în România. Potrivit raportului pe 2008 al Institutului Național de Statistică, durata medie de viață la bărbați este de 69,17 ani.

• **Evenimentul Zilei, 17 Noiembrie** – Sistemul public de pensii a ajuns la un pas de colaps. Sistemul public de pensii românesc a trecut deja de pragul minim de dependență a pensionarilor de salariați, punct de la care intrarea în colaps poate fi considerată iminentă, potrivit experților de la Institutul de Cercetare în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCMPS). „Acum, un pensionar e susținut de 1,2 salariați. Teoretic, dacă acest raport de dependență scade sub 2,5 salariați, e posibil ca sistemul de pensii să intre în colaps. Suntem mult sub această limită”, a explicat expertul INCMPS Nicolina Racoceanu, analizând rezultatele audierilor publice pe tema pensiilor, realizate de o comisie de experți publici și privați, coordonată de Academia de Advocacy.

• **România Liberă, 9 Decembrie** – Ultima zi pentru a alege între pensie și salariu. Astăzi [nr.9 decembrie] este ultima zi în care

pensionarii care sunt și bugetari – și obțin prin cumularea pensiei cu salariul de la stat peste 1.693 de lei – pot opta pentru unul dintre cele două tipuri de venit. Celor care nu își anunță angajatorul cu privire la opțiunea pe care au făcut-o le vor înceta de drept raporturile de muncă, potrivit Legii 329/2009.

3.2. Asistența medicală

Persoanele vârstnice reprezintă cei mai frecvenți solicitanți ai prestațiilor din unitățile sanitare și cei mai numeroși consumatori de medicamente, iar în demersurile pe care le întreprind în acest sens întâmpină numeroase greutăți care sunt semnalate de presa scrisă. Totodată, sistemul sanitar a cunoscut modificări în plan legislativ și organizatoric prezentate de presă.

Principalele teme abordate în domeniul asistenței sanitare sunt: **noutățile legislative în domeniul sanitar, acordarea medicamentelor gratuite și compensate; asigurările sociale de sănătate; problemele ale unităților spitalicești; asigurarea serviciilor medicale.**

Principalele articole pe care le reținem a fi de interes pentru persoanele vârstnice, categorie direct afectată de măsurile luate în domeniul sanitar se referă la:

- **Medicamentele compensate și anume:**

⇒ Prețurile medicamentelor compensate și gratuite cresc cu 10% de la 1 ianuarie anunța „Adevărul”;

⇒ Situație alarmantă pentru bolnavii cronici din cauza întârzierii aprovizionării farmaciilor motivată de recalcularea prețurilor la medicamente la noul curs al euro („Evenimentul Zilei”);

- ⇒ Introducerea Programului social de acordare a medicamentelor compensate cu 90% pentru vârstnicii cu pensii până la 600 lei („Evenimentul Zilei”, „România Liberă”);
- ⇒ Contractul cadru pentru acordarea asistenței medicale modifică modul de eliberare a medicamentelor: se revine la prescrierea sub forma denumirii comune internaționale („România Liberă”);
- ⇒ Ministrul Sănătății anunța o scădere a prețului medicamentelor în urma implementării unei noi politici de preț („România Liberă”);
- ⇒ Un studiu citat în cotidianul „Evenimentul Zilei” arată că cele mai vândute medicamente sunt cele pentru inimă, metabolism și pentru sistemul nervos central și că piața de distribuție a medicamentelor a avansat cu aproape 13% până la 3,87 miliarde lei, în timp ce la începutul anului se anticipau creșteri de sub 10%, pe fondul crizei economice, creșteri asigurate prin susținere prin bani de la buget a pieței medicamentelor („România Liberă”);

- **Asigurări sociale de sănătate:**

- ⇒ Contribuția la sănătate a fost mărită de la 5,5% la 6,5% pentru angajator și de la 5,2% la 6% pentru salariat („România Liberă”);
- ⇒ Guvernul se pregătește să introducă un nou sistem de plată a serviciilor medicale, anunță „România Liberă” la începutul lunii iulie;
- ⇒ Referindu-se la proiectul de introducere a coplății pentru anumite categorii de servicii sindicaliștii de la Cartel Alfa resping categoric ideea introducerii tichetelor de sănătate, deoarece astfel ar crește prețul cu până la 42 % pentru servicii pe care asigurații deja le plătesc la Fondul de Sănătate („România Liberă”);

⇒ Ministrul Sănătății a declarat că dacă majoritatea populației nu va fi de acord cu introducerea tichetelor de sănătate, acestea nu vor fi introduse, totuși acesta susține că tichetul este soluția pentru a elimina șpaga din spitale („Evenimentul Zilei”);

- **Spitale**

⇒ Primăria nu poate prelua încă spitalele din București deoarece normele metodologice de aplicare nu au fost definitivate („România Liberă”);

⇒ Medicii din unitățile de Primiri Urgențe îi vor trata pe bolnavi după un protocol național unic: cod galben – pacientul va fi consultat în 10 minute, cod verde - bolnavul este consultat în maxim 30 minute, cod albastru – maxim 60 de minute și cod alb, în maxim 120 de minute („Evenimentul Zilei”);

⇒ Există doar 350 de doctori încadrați la Serviciul de Ambulanță al Municipiului București, care nu fac față numărului record de solicitări („Evenimentul Zilei”);

⇒ 18 spitale din București vor fi scutite de 10-12% din cheltuieli după ce vor fi preluate de către municipalitate arată într-un articol „România Liberă”;

⇒ Descentralizarea, care ar putea falimenta spitalele mici, este subiect de controversă între instituțiile statului și sindicatele cadrelor sanitare;

⇒ Ministrul Ioan Bazac se arată nemulțumit de starea spitalelor și declară că doar 3 spitale din țară funcționează la standarde europene („Adevărul”);

- **Medicii de familie**

⇒ Medicii de familie amenințau cu proteste față de bugetul repartizat („Evenimentul Zilei”, „România Liberă”);

⇒ Pacienții sunt vânduți cu 6 euro de la un medic de familie la altul, uneori aceștia nefiind informați după cum ne informează „România Liberă”;

- **Diverse:**

⇒ Regulile de nutriție sunt diferite după 60-65 ani, sfaturi privind alimentația și nevoia de mișcare la vârsta a treia recomandă „Evenimentul Zilei”;

⇒ Avertizarea din partea Institutului Național de Geriatrie din S.U.A. cu privire la pericolul pe care îl reprezintă temperaturile scăzute pentru vârstnici, aceștia intrând mai repede în hipotermie este prezentată de „Evenimentul Zilei”;

⇒ Peste 8000 de pacienți care locuiesc în mediul rural, în Moldova și din Iași au putut să-și depisteze gratuit riscul de diabet, cancer de col uterin, cancer de sân și afecțiuni cardio-vasculare în cadrul campaniei „Sănătatea ta contează”, care s-a desfășurat în luna aprilie („Adevărul”);

⇒ Aproape jumătate dintre români au hipertensiune, atrag atenția specialiștii Societății Române de Cardiologie („Adevărul”);

⇒ Un articol amplu din „România Liberă” arată deficiențele grave din sistemul sanitar românesc în care condițiile de spitalizare sunt proaste, cazurile de malpraxis se înmulțesc determinând atât pacienții cât și medicii să emigreze;

- ⇒ O echipă de cercetători de la Universitatea de Basel a lansat o nouă ipoteză potrivit căreia maladia Alzheimer s-ar putea transmite ca o maladie infecțioasă („România Liberă”);
- ⇒ Criza din sănătate este rezolvată temporar prin credite de angajament arată „România liberă” și „Evenimentul Zilei”, care furnizează și sumele concrete și repartizarea lor;
- ⇒ Indexul european de sănătate plasează România pe penultimul loc înaintea Bulgariei („România Liberă”);
- ⇒ „România liberă” ne prezintă o prognoză pesimistă privind viitorul sistemului de sănătate din România care este subfinanțat și mult sub standardele statelor europene.

3.3. Asistența socială

În decursul anului 2009, an de criză economică și politică presa scrisă a fost mai puțin preocupată să surprindă activități și manifestări din sfera asistenței sociale. Problemele principale legate de **asistența socio-medicală a persoanelor vârstnice, acordarea prestațiilor sociale celor îndreptățiți, activitățile de socializare organizate pentru persoanele de vârstă a treia - atât în ceea ce privește demersurile întreprinse de instituțiile publice locale și centrale, cât și de către organizațiile societății civile sunt câteva dintre temele abordate, dar care au fost mai puțin semnalate.**

«România Liberă» prezintă la început de an măsura de indexare a ajutoarelor sociale, cât și numărul de beneficiari și programul de lucru al Serviciului Social al Sectorului 3, București. De asemenea mi se sesizează posibile fraude cu biletele de tratament acordate prin

Casele teritoriale de pensii, respectiv declanșarea unei anchete la C.J.P. Vaslui, unde pe numele a peste 120 de pensionari au fost emise bilete de care au beneficiat alte persoane (rude sau cunoștințe ale angajaților casei de pensii respective).

«Evenimentul Zilei» ne aduce la cunoștință despre existența unui centru rezidențial de lux, situat în comuna Săftica, unde contra-cost se oferă condiții de confort sporit pentru persoanele vârstnice care își pot permite o taxă de 1000-1500 E. Același cotidian ne prezintă singurul centru rezidențial public pentru persoanele bolnave de Alzheimer din țară, unde bătrânii beneficiază de cazare, masă dar și terapii individualizate, costul lunar fiind de 602 lei lunar.

Se constată că cele trei cotidiene, «România Liberă», «Adevărul» și «Evenimentul Zilei» prezintă cu prioritate situația serviciilor sociale și socio-medicale din raza teritorială a municipiului București, deși ar putea furniza informații la nivel național, având în vedere că publicațiile se distribuie în toate județele țării, pentru ca toți vârstnicii să beneficieze de o informare corectă.

2.4. Statistică

Problemele dezbătute de presa scrisă, în domeniul statisticii, au făcut referire în mod deosebit la **inflație și scumpirea serviciilor și a produselor alimentare.**

- **Adevarul - 13 Februarie 2009** - Telefonul, biletul de avion și alimentele din import s-au scumpit cel mai mult în luna ianuarie – luna recordurilor de deprecierea a leului. Media anuală a scumpirilor din ianuarie s-a accentuat față de luna decembrie 2008, ajungând la 6,71%

de la 6,30%. Creșterile semnificative ale tarifelor la servicii, scumpirea alimentelor, dar și majorarea prețului produselor nealimentare au reflectat fidel escaladarea cursului leu/euro din luna ianuarie. Față de luna anterioară, prețurile de consum au avut o creștere medie în luna ianuarie de 1,24%, mai ales ca urmare a majorării tarifelor la servicii cu 3,27%, dar și a scumpirii mărfurilor nealimentare cu 0,83%, iar a mărfurilor alimentare cu 0,71%. La servicii, s-au înregistrat cele mai mari creșterii în luna ianuarie – la telefonie 7,71%, transport aerian – 7,68%, la cartofi –4,67% și autoturisme și piese de schimb –3,65%. Prețurile la carne și produse din carne au crescut, în medie, cu 0,73%, iar pâinea și produsele de franzelărie s-au vândut în ianuarie cu 0,25% mai scump decât în luna anterioară. Țigările s-au scumpit cu 2,54% față de decembrie. Prețurile la combustibili au urcat cu 1,53%, iar cele la medicamente au crescut cu 0,42%. Chiriile s-au majorat, în medie, cu 2,5%, iar pentru apă, canal și salubritate, românii au plătit în luna ianuarie cu 2,05%, mai mult decât în luna trecută.

• **Adevarul - 13 Februarie 2009** - Comparând ponderile utilizate în anul anterior pentru calculul inflației cu cele de acum se observă o diminuare a ponderii mărfurilor nealimentare, concomitent cu o creștere nesemnificativă la alimente și una ceva mai accentuată la servicii. În anul 2009, coșul de consum are următoarea configurație: 37,58 mărfuri alimentare, 44,5% mărfurile nealimentare, iar serviciile – 18,37%.

• **România Liberă – 12 Martie 2009**- Scumpirile mai accentuate la medicamente, combustibili și energie termică din luna februarie a acestui an au ridicat rata anuală a inflației la 6,89%, evoluție peste așteptările analiștilor. Prețurile de consum au crescut în luna

februarie cu 0,88% față de 1,24% în prima lună din 2009, iar rata anuală a inflației a urcat de la 6,71% în luna ianuarie la 6,89% în luna februarie. În luna februarie față de luna anterioară, prețurile mărfurilor alimentare au crescut cu 0,3%, cele ale mărfurilor nealimentare cu 1,3%, iar tarifele serviciilor cu 1,0%. Consumul a scăzut, însă creșterea cursului de schimb a avut un impact semnificativ asupra inflației.

• **România Liberă – 17 Aprilie 2009** - Inflația anuală din luna martie, de 6,7%, plasează România pe poziția a treia în rândul statelor UE, după nivelul anual de creștere a prețurilor de consum, după Letonia și Lituania, media la nivelul grupului comunitar fiind de 1,3%, potrivit EUROSTAT. La sfârșitul lunii martie, inflația anuală din Letonia a fost de 7,9% și de 7,4% în Lituania. La polul opus se situează Irlanda, unde prețurile au scăzut cu 0,7%, Portugalia și Luxemburg cu scăderi de 0,6%, respectiv 0,3%. România a consemnat în luna februarie un avans anual al prețurilor de 6,9%. Comparativ cu luna februarie, în luna martie, România a avut a doua rată de creștere a inflației de 0,5%, la fel ca Ungaria și Suedia. Cel mai ridicat avans a fost înregistrat în Portugalia, Slovenia și Polonia, de 0,8%. La nivelul spațiului comunitar, prețurile au crescut cu 0,3% față de luna februarie, comparativ cu un avans de 0,4% în zona euro⁴.

• **Evenimentul zilei – 7 Mai 2009**– Banca Națională a României a revizuit în scădere cu 0,1%, prognoza de inflație pentru anul 2009, de la 4,5%, cât estima în raportul trimestrial din februarie 2009, la 4,4%. Pentru finalul anului 2010, proiecția de inflație a fost revizuită în

---

⁴ **Zona euro** se referă la cele 16 țări din Uniunea Europeană care au adoptat euro ca monedă unică. *Zona euro* este o zonă monetară. Cele 16 țări membre sunt Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovenia, Slovacia.

scădere cu 0,4% de la 3,2% la 2,8%. Conform acordului cu Fondul Monetar Internațional, ținta inflației pentru 2010 a fost stabilită la 3,5%, plus minus un punct procentual.

• **România Liberă – 11 Iunie 2009** – Inflația anuală a coborât sub 6,0%. Prețurile de consum au stagnat în luna mai, iar în luna iunie a scăzut la 5,95%, cel mai scăzut nivel din ultimele 21 luni. Prețurile mărfurilor alimentare au scăzut în medie cu 0,05%, mărfurile nealimentare s-au scumpit cu 0,03%, iar tarifele la servicii au urcat cu 0,11%.

• **Adevărul – 29 iulie 2009** – Viața s-a scumpit cu 3,0% în șase luni - Prețurile produselor nealimentare și tarifele pentru servicii au crescut cu peste 4,0%, alimentele costă cu 1,2% mai mult. În perioada ianuarie-iunie 2009, rata inflației (media scumpirilor) a avansat mai lent decât în același interval din 2008, arată statisticile oficiale. Paradoxal, deși consumul de alimente a scăzut, prețurile au continuat să crească. Scumpirile acumulate în primele șase luni din acest an au ajuns la o medie de 3,14%, potrivit datelor raportate la finele săptămânii trecute de Institutul Național de Statistică (INS). În iunie 2009, media scumpirilor a fost de 5,86% față de iunie 2008 și de 0,2% față de mai 2009. Pe categorii de produse, în primele șase luni, alimentele s-au scumpit cu 1,22%, prețurile mărfurilor nealimentare au avansat cu 4,14%, iar tarifele pentru servicii – cu 4,76%. Această evoluție este ceva mai lentă decât în aceeași perioadă din 2008, când media generală a scumpirilor la șase luni fusese de 3,57%. În mod normal, când cererea este redusă, scad prețurile, deoarece comercianții nu mai pot scumpi mărfurile ca atunci când puterea de cumpărare crește. Iar în prima parte a anului a scăzut atât consumul, cu peste 10,0%, cât și puterea de cumpărare. Cum se

Topul scumpirilor în primele 6 luni ale anului 2009 – sursa INS

Nr-crt	Denumire produs	Procent
1	Cartofi	15,4%
2	Țigări	14,4%
3	Combustibili	8,6%
4	Salubritate	8,1%
5	Aviație	8,0%
6	Medicamente	7,9%
7	Telefon	7,5%
8	Citrice	7,4%
9	Fructe proaspete	7,3%
10	Cărți, reviste	6,3%
11	Poștă	6,2%
12	Zahăr	6,0%
13	Carne de vită	5,3%
14	Cosmetice	5,2%
15	Transport urban	4,9%
16	Miere	4,9%
17	Reparații auto	2,6%
Media generală		3,14%

• **România Liberă – 7 August 2009** – Banca Națională a României a revizuit în scădere prognozele de inflație pentru anii 2009 și 2010. Astfel, în acest an se preconizează o rată a inflației de 4,3% față de 4,4% - proiectată în Raportul asupra inflației din luna mai, în timp ce pentru anul viitor se preconizează atingerea unui nivel de 2,6% - inferior valorii proiectate anterior de 2,8%. Potrivit guvernatorului, principalul factor de incertitudine rămâne evoluția crizei economice internaționale. Indicele prețurilor de consum a atins un minim al ultimilor doi ani. Aproape un sfert din rata anuală a inflației a fost indusă de scumpirea tigarilor în ultimele 12 luni.

• **Evenimentul Zilei – 17 Septembrie 2009** – Potrivit datelor prezentate de Biroul de Statistică al Uniunii Europene, Eurostat, România a avut, în luna august, al cincilea ritm de scădere a prețurilor de consum din UE, de -0,2% față de iulie. Totodată, indicatorul calculat la nivelul întregului bloc comunitar relevă o evoluție ascendentă de 0,3%. Cele mai puternice scăderi medii lunare ale prețurilor de consum au fost înregistrate, luna trecută, în Letonia (-1%), Grecia (-0,8%), Ungaria (-0,5%) și Polonia (-0,4%). În România, Cehia și Lituania, dar și în Slovacia și Portugalia - ultimele două din zona euro - rata lunară a inflației s-a plasat în luna august la -0,2%. În ceea ce privește rata anuală a inflației, România se plasează pe poziția a doua în UE, după Ungaria, creșterea medie de 4,9% a prețurilor de consum din economia românească depășind semnificativ media blocului comunitar, de 0,6%.

• **România Liberă– 13 Octombrie 2009** – Inflația anuală se menține peste 4,9%, ignorând slăbirea puterii de cumparare - Țigările, salubritatea și cursul de schimb au generat peste jumătate din nivelul inflației anuale. Prețurile de consum au avansat în septembrie cu 0,4% – cel mai ridicat ritm din ultimele șase luni – în special pe fondul scumpirii Țigărilor, al creșterii tarifelor la apă, canal, salubritate și al deprecierei leului. În acest fel, inflația anuală aproape că a stagnat în apropierea nivelului înregistrat în luna precedentă, la 4,94%, marcând o încetinire bruscă a procesului dezinflaționist început în luna februarie. De asemenea, se observă că inflația răspunde foarte lent la slăbirea cererii pe fondul scăderii puterii de cumparare, fapt semnalat de mai mult timp de analiști și mai recent de experții FMI. Totodată, analiștii ING estimează că e posibil ca BNR să nu-și atingă nici în acest an ținta de inflație (3,5% plus/minus un punct procentual), fapt ce ar conduce la o tăiere mai puțin agresivă a dobânzii-cheie la următoarea ședință, cu doar 0,25%. În plus, la nivelul zonei euro inflația anuală a ajuns la -0,3%, ceea ce face ca adoptarea euro la orizontul anilor 2014-2015 să fie tot mai greu de realizat, deoarece, în loc să ne apropiem de inflația medie din zona euro, ne îndepărtăm cu fiecare lună.

Ce prețuri au crescut cel mai mult?

În septembrie, cel mai mare impact inflaționist a fost generat de mărfurile nealimentare și de servicii, care s-au scumpit cu 0,8%, respectiv cu 0,5%. În cadrul mărfurilor nealimentare, cea mai semnificativă scumpire a fost înregistrată la țigări, cu 5,78%. În grupa serviciilor, cel mai mult au crescut tarifele la apă, canal, salubritate, cu 1,7%, în vreme ce deprecierea leului s-a resimțit printr-o majorare a tarifelor de telefonie cu 0,47%. În compensare, prețurile produselor

alimentare au coborât în luna septembrie cu 0,5%, în special datorită ieftinirii cartofilor (cu 10,0%) și a fructelor proaspete (cu 5,0%). "Inflația din luna septembrie s-a plasat peste așteptările noastre și ale pieței și mult peste nivelul așteptat de guvernatorul BNR, Mugur Isărescu (mult sub 5%), ceea ce indică probabil o tăiere mai puțin agresivă a dobânzii-cheie, cu doar 0,25%. La cum arăta inflația acum, probabil BNR nu-și va atinge ținta, chiar și în condițiile unui curs stabil. Efectele sezoniere pozitive (din partea fructelor și legumelor) dispar și e posibil să se inverseze din luna octombrie. În plus, ajustarea în sens crescător a prețurilor la tutun va continua. Pentru finele anului 2009 ne menținem prognoza de inflație la 4,8%, iar pentru 2010 – la 5,0%, fără modificarea TVA", a explicat Nicolaie Alexandru-Chidesciuc, economistul-șef al ING Bank Romania.

Ce produse dau grosul inflației ? Cumulat pe ultimele 12 luni, mărfurile nealimentare s-au scumpit cu 5,5%, iar tarifele la servicii au crescut cu aproape 6,0%. Doar alimentele au tras în jos inflația anuală, scumpindu-se doar cu 1,9%. Din septembrie 2008 și până în prezent, țigările s-au scumpit cu 31,5%, tarifele la apa, canal, salubritate s-au majorat cu 16,3%, iar cele la telefonie au urcat cu 16,8%. Prin urmare, statul a indus mai mult de o treime (37,6%) din nivelul inflației anuale prin prețurile controlate indirect la țigari și salubritate, iar cursul de schimb a generat încă 17,0% din inflația anuală doar prin facturile la telefonie. Expertii FMI arată ca BNR va continua să își adapteze poziția de politica monetară în funcție de inflație și condițiile de pe piața valutară, atrăgând atenția că riscurile asociate perspectivei inflației sunt în direcția reînflamării, deoarece o recolta agricolă proastă în 2009 ar

putea adauga presiuni asupra prețurilor produselor alimentare (care reprezintă în jur de 38,0% din coș).

• **România Liberă – 12 Noiembrie 2009 – Inflația a coborât, în premieră, în intervalul țintit de BNR** - Cu toate că prețurile de consum au continuat să urce în octombrie, chiar într-un ritm accentuat față de luna anterioară, cu 0,44%, inflația anuală s-a temperat de la 4,94% la 4,3%, minimul ultimilor doi ani și trei luni. Astfel, inflația anuală a coborât pentru prima dată în intervalul țintit de BNR (de 2,5-4,5% în 2009). Totuși, în ultimele două luni din 2009 analiștii se așteaptă ca inflația anuală să revină pe creștere, pâna la 4,5%.

Scumpirile au revenit la mai multe produse

După cinci luni consecutive de scădere, prețurile produselor alimentare au revenit pe creștere în luna octombrie, cu 0,15%, potrivit datelor furnizate de INS. În luna octombrie, din grupa alimentelor, cel mai mult s-au scumpit ouăle (cu 5,0%), anumite legume și conserve de legume (cu 3,0%), laptele de vaca (1,2%) și brânza de oaie (cu 0,9%). Leftiniri s-au înregistrat la cartofi și fructe proaspete (cu 2,5%), la citrice (cu 1,3%), precum și la ulei (cu 0,5%). "Inflația lunara s-a plasat sub nivelul prognozat de noi, în special datorită unor factori sezonieri, și anume evoluția prețurilor la legume și fructe. Pe de alta parte, se vede o reluare a creșterii prețurilor la celelalte componente – care dau inflatia core 3, pe care o urmărește BNR –, ceea ce indica faptul că în perioada următoare ne putem aștepta la o intensificare a presiunilor inflaționiste. Au crescut foarte mult șansele ca inflația să se situeze în jurul nivelului de 4,5% la finele anului", explica Nicolai Alexandru-Chidesciuc, economistul-sef al ING Bank Romania. Un avans ceva mai mare l-au avut prețurile produselor nealimentare (cu 0,46%), în special pe fondul

unor noi scumpiri ale țigărilor (cu 1,2%) și ale combustibililor și cărților (cu 1,1%). Sub impactul creșterii cursului de schimb și al unor factori sezonieri, grupa serviciilor a înregistrat cea mai mare creștere a tarifelor, de 0,94%. Cursul de schimb s-a resimțit în scumpiri de peste 1,0% la telefonie și bilete de avion, iar începutul de an universitar și al stagiunii a adus o creștere a cheltuielilor cu învățământul și cu teatrele de 2,5%. Totuși, cele mai importante creșteri ale tarifelor au fost consemnate pe segmentul altor servicii, cu 3,52%, cel mai probabil pe partea asigurărilor.

Dezinflația se va relua din 2010 - Analizii Citibank estimează o inflație de 4,5% la finele acestui an, în linie cu ultima prognoză a BNR, dar pentru 2010 estimarea acestora este de 3,8%, mai pesimistă decât prognoza BNR, de 2,6%.

Scumpiri (perioada 1.01.2009 – 1.07.2009)

Benzina și motorina

Automobilistii nu au fost nici ei iertați, benzina scumpindu-se cu 25,0-30,0%, o dată cu creșterea accizelor și a pretului petrolului la nivel mondial. Benzina fără plumb costa în decembrie 3 lei/litru, pentru ca în iunie acest an să ajungă la 3,90 lei/litru.

Carnea și produsele din carne

Au suferit majorări de preturi în ultimele luni, acestea fiind resimțite în mod special în cazul cărnii de vacă. Prețul unui kilogram de carne de vacă a urcat de la 14-15 lei, anul trecut, la 20-22 lei în prezent. De asemenea, și mezelurile au suferit scumpiri, însă mai reduse, datorită concurenței acerbe de pe piață. "Prețul cărnii de vită a crescut din cauza crizei din agricultură și a subvenționării scăzute a sectorului.

Fermierii au început să vândă vitele, și astfel asistăm la o criză a cărnii de vită. În schimb, prețul cărnii de porc care, în proporție de 70,0%, este importată nu a suferit mari modificări", a explicat Dragoș Frumosu.

Calatoria cu metrourl

Metrorex a majorat prețul biletelor de călătorie cu 8,56% în acest an. Astfel, cartela de două călătorii s-a scumpit de la 2,2 lei la 2,5 lei. și abonamentul lunar va ajunge la 25 lei de la 23 lei, iar o cartela pentru o zi va costa 5 lei, cu un leu mai mult față de vechiul preț.

Întreținerea casei

Cei care locuiesc la bloc au avut parte de cheltuieli mai mari în acest an, chiar dacă nu au avut parte de o iarnă prea friguroasă. Cheltuielile cu întreținerea pentru un apartament la bloc s-au majorat, în medie, cu 12,0-20,0%.

Țigările

Nici fumătorii nu au avut motive de bucurie în acest an. De pe 1 aprilie a avut loc o creștere a accizei la tutun cu 7 euro pe mie de țigarete, până la 57 euro/1.000 țigarete. O a doua majorare de preț a avut loc pe 1 iulie, când acciza a crescut la 64 euro/1.000 țigarete. Majorarea trebuia să aiba loc pe 1 septembrie, însă unii dintre producătorii de țigarete au decis să devanseze termenul. Pachetul de țigari s-a scumpit în acest an cu 0,70 bani.

Serviciile medicale private

Clinicile medicale private au practicat în acest an majorări de tarife importante pentru serviciile oferite. Tarifele lor au urcat cu 50,0-60,0%, astfel ca o consultație la un medic specialist s-a scumpit de la 85 lei la 130 lei.

Băuturile alcoolice

La începutul anului, băuturile alcoolice s-au scumpit din cauza majorării accizelor, conform graficelor de aliniere la cele din Uniunea Europeană și, în plus, din 2009 acestea vor fi calculate la cursul de 3,7364 lei/euro, comparativ cu anul acesta, când s-au calculat la o paritate de 3,3565 lei/euro. Noul curs de referință pentru finanțele românești înseamnă o creștere în bloc a accizelor cu 11,3%. Astfel, în acest an băuturile alcoolice au înregistrat creșteri de prețuri cuprinse între 10,0 și 20,0%.

Ieftiniri (perioada 1.01.2009 – 1.07.2009)

Electronicele și electrocasnicele

Cine a așteptat să cumpere în acest an un LCD sau o plasma s-a dovedit înțelept. Televizoarele LCD și plasmele au înregistrat ieftiniri de până la 40%. De asemenea, frigiderele, mașinile de spălat și aragazele au înregistrat și ele deprecieri ale prețurilor de 20,0-30,0%. Programul "Rabla" pentru electrocasnice, inițiat de comercianți, a avut succes, iar mulți români au renunțat la vechile aparate și au luat produse noi la prețuri mai mici.

Autoturismele

Vânzările de automobile noi din România au scăzut cu 49,2% în primele 5 luni ale anului, la 57.894 unități, potrivit datelor Asociației Producătorilor și Importatorilor de Automobile (APIA) din România. Se dovedește că, pe criză, românii nu se mai înghesuie să cumpere mașini noi. Dealerii auto au venit cu oferte foarte atractive, ajungându-se la discounturi de aproape 40,0%. Nici Programul "Rabla" nu a reușit să impulsioneze piața. Astfel, doar 12.000 de mașini noi au

fost cumpărate dintre cele 20.000 de mașini oferite în prima etapă din Programul "Rabla".

Călătoria cu taxiul

Criza a ieftinit calatoria cu taxiul, astfel că, dacă anul trecut, în București, taxiul costa 1,99 lei/km, în acest an taximetristii cer în medie 1,40 lei/km.

Imobiliarele

Criza a ieftinit casele, după cum anticipau mulți analiști în domeniu. După luni de zile în care nu s-a vândut mai nimic, dezvoltatorii imobiliari au decis să reducă prețurile, ajungându-se la discounturi, în medie, de 30,0%. Apartamentele din blocurile vechi au înregistrat reduceri de prețuri, care merg până la 50,0% în multe cazuri. Scăderi de "scoruri" au înregistrat și chiriile, care în Capitală au fost, în medie, de 30,0%.

Laptele și uleiul

Laptele și produsele din lapte au suferit în acest an ieftiniri importante, de până la 30%, în contextul unei concurențe acerbe din partea produselor din țările UE. "Pe piața laptelui avem foarte multe importuri de materii prime la prețuri foarte mici și acestea au dus la scăderea prețurilor", ne-a explicat Valeriu Steriu.

Recolta bună de floarea-soarelui de anul trecut a determinat scăderea prețurilor la uleiurile vegetale cu până la 50,0%. Un litru de ulei de floarea-soarelui costă acum 4-5 lei, fata de 7-8 lei anul trecut. "Datorită prețului mic la materia primă pentru uleiul vegetal, am asistat la o ieftinire importantă", a punctat Dragoș Frumosu.

Gazele naturale

ANRE a decis în acest an, în doua rânduri, ieftinirea gazelor naturale. Astfel, de la 1 mai prețul gazelor livrate populației a scăzut cu 3,0%, iar începând cu 1 iulie asistăm la o nouă reducere, de 5,0%. Măsura a fost luată de autorități ținând cont de evoluția prețului internațional al gazelor, dar s-a ținut cont și de situația dificilă prin care trece populația în acest an de criza. "Am asistat la o scădere a prețului la gaze, însă la electricitate acesta nu a scăzut, chiar dacă în țările din Europa de Est s-a înregistrat o diminuare de tarife la gaze și energie electrică", a comentat Cristian Parvan.

Tarifele roaming

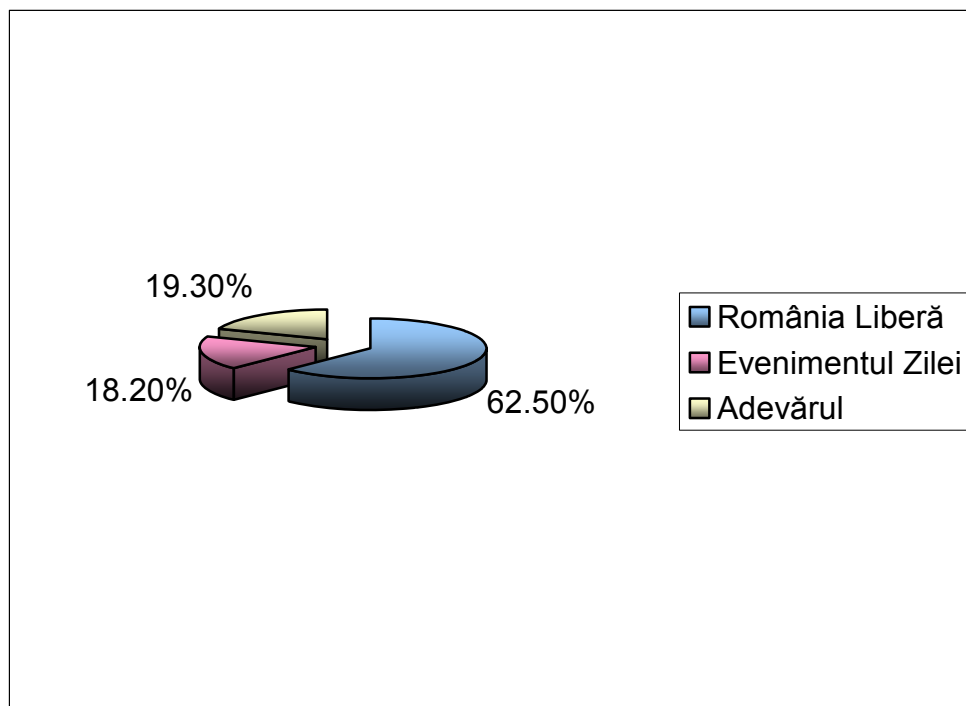
Mesajele scrise, apelurile și folosirea Internetului de pe telefonul mobil din străinătate costă mai puțin de la 1 iulie, toate aceste măsuri urmând să diminueze cu 60,0%, potrivit Comisiei Europene, tarifele pentru consumatori și să crească gradul de utilizare a telefoniei mobile.

Statistica articolelor în presa scrisă din România

4.1. Distribuția articolelor pe ziare

În perioada ianuarie-decembrie 2009, din analiza articolelor din cele trei cotidiene „România Liberă” – ediție tipărită, „Evenimentul Zilei” și „Adevărul”- ediție on line, s-a alcătuit o bază de date cu articolele care au prezentat interes pentru persoanele vârstnice, acestea fiind în număr de 269. Se constată o scădere a articolelor de interes pentru persoanele vârstnice față de cele publicate în anul 2008 când în perioada ianuarie-decembrie am înregistrat un număr de 280 articole.

Distribuția articolelor pe ziare

Figura nr.1

Constatăm că din totalul articolelor cuprinse în baza de date realizată, 62,5% au apărut în ziarul „România Liberă”, 19,3% au fost în ziarul „Adevărul”, iar 18,2% în ziarul „Evenimentul Zilei” (Figura nr.1).

Comparativ cu anul 2008, și în anul 2009 ziarul cu procent ridicat de articole de interes pentru persoanele vârstnice este „România Liberă”.

4.2. Distribuția articolelor pe domenii de interes

Pentru analiza articolelor, selectate în baza de date proprie, s-a folosit o clasificare a acestora pe domenii, pentru a putea prelucra informațiile și în același timp pentru a urmări frecvența articolelor referitoare la vârstnici și pensionari pe parcursul anului.

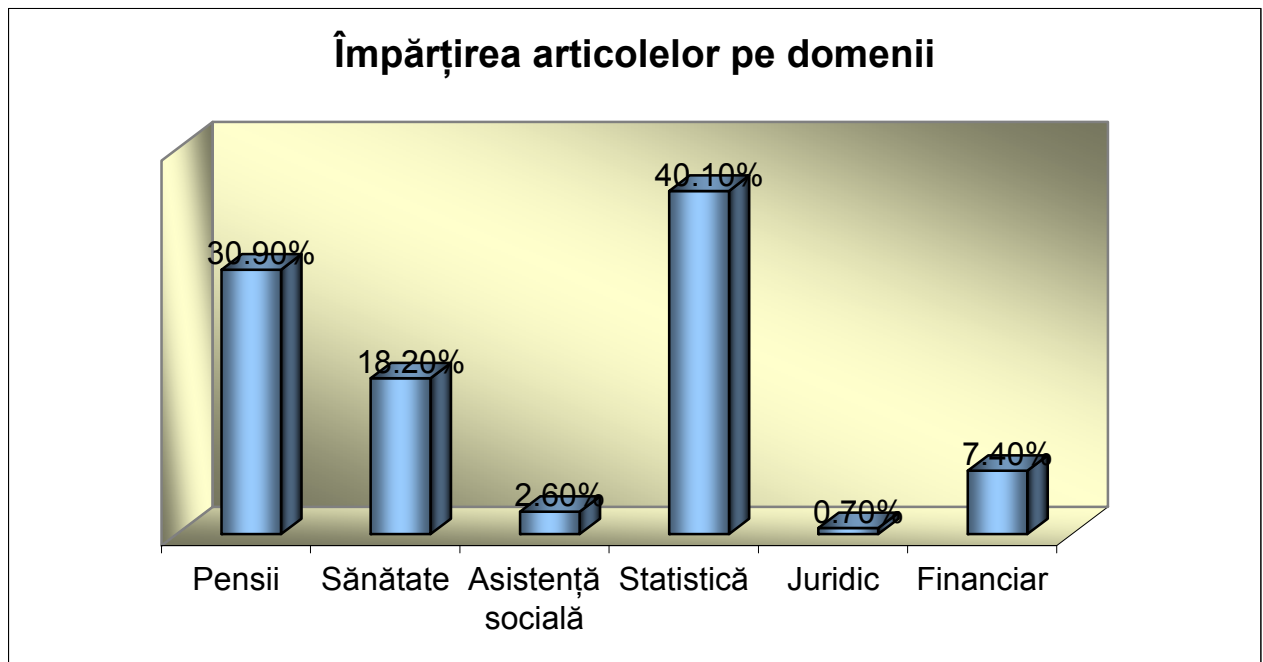
Astfel, am utilizat următoarea clasificare: **pensii** (toate articolele referitoare la pensii, majorarea acestora, sistem de calculare și recalculare, legislație etc.), **sănătate** (articole referitoare la sănătatea populației), **asistență socială** (articole referitoare la asistența socială a persoanelor vârstnice), **statistică** (majorarea prețurilor alimentelor; majorarea prețurilor la servicii, întreținere, căldură, apă, gaz, energie; pensionari în sărăcie, puterea de cumpărare etc.), **juridic, financiar**.

Trebuie precizat faptul că **articolele analizate, nu se referă strict la vârstnici și pensionari**, unele dintre ele fiind de interes general s-a considerat că afectează nivelul de trai și a acestei categorii de populație.

Analizând frecvența pe domenii, se constată că în anul 2009 procentul cel mai mare a articolelor este în domeniul Statistică (40,10%) urmat de Pensii cu un procent de 30,90%. Domeniile Sănătate și

Asistență Socială au apărut cu un procent de 18,20%, respectiv 2,60%, iar domeniul Financiar a avut un procent de 7,40 %. Ultimul domeniu clasat pentru interesul persoanelor vârstnice este Juridic, cu un procent de 0,70% (Figura nr. 2).

Figura nr.2

Făcând o comparație cu anul 2008, putem spune că în anul 2009 a avut loc o creștere a numărului de articole referitoare la domeniul Pensii; astfel în anul 2008 au fost 21,10% din total, în timp ce în anul 2009 – 30,90%.

Și domeniul Financiar a câștigat aproximativ șase procente de la un an la altul, astfel: 2008 – 1,10%, iar în 2009 – 7,40%.

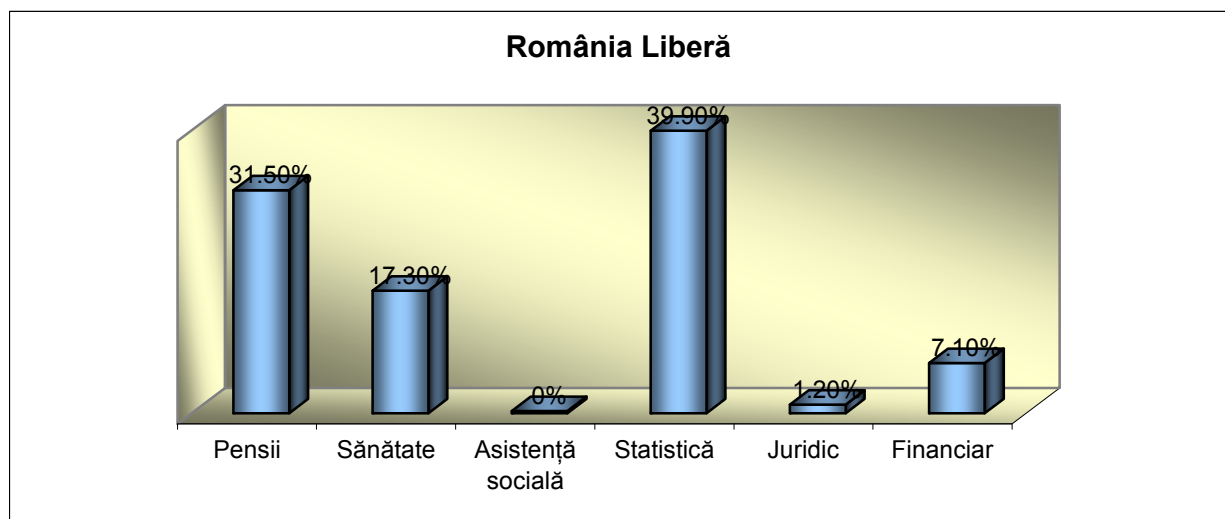
De asemenea, o altă diferență semnificativă, se înregistrează în ceea ce privește domeniul Asistență Socială; astfel în anul 2008, 12,50% dintre articole îi erau destinate acestui domeniu, iar în acest an numai 2,60%.

Domeniul Statistică deține următoarele schimbări: 2008 – 50,0% dintre articole se refereau la acest domeniu, în timp ce în anul 2009 numai 40,10%.

În ceea ce privește celelalte domenii analizate, diferența nu este semnificativă (Sănătate: 2008 – 14,60%, 2009 – 18,20%; Juridic: 2008 – 0,7%, 2009 – 0,7%).

Trecând la analiza pe domenii a articolelor publicate de către fiecare ziar în parte, situația se prezintă după cum urmează:

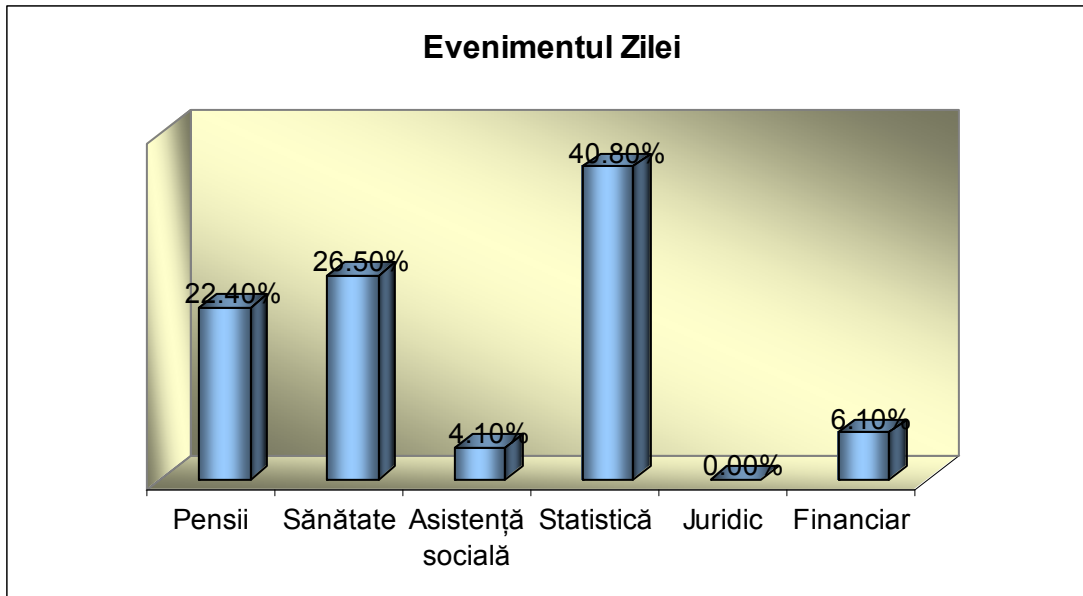
Articolele din „România Liberă” reprezintă 62,5% (168 de articole) din total. Aceste articole împărțite pe domenii au următoarele ponderi: 39,90% statistică, 31,50% pensii, 17,30% sănătate, 0,3 % asistența socială, financiar 7,10% și juridic 1,20% (Figura nr. 3).

Figura 3

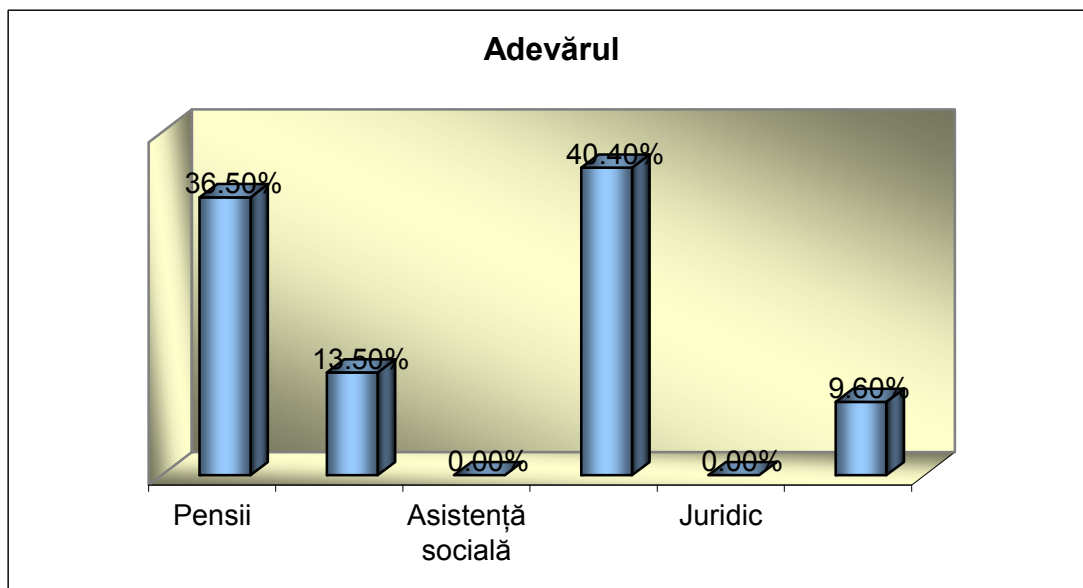
Referitor la cotidianul „Evenimentul Zilei”, articolele publicate în acesta, reprezintă 18,2% din total, respectiv 49 de articole.

Pe domenii : 22,4% se referă la pensii, 40,80% la statistică, 26,5% la sănătate și 4,1% la asistența socială, domeniul financiar este reprezentat de 6,1% procente. De remarcat că în domeniul Juridic nu sunt articole (Figura nr. 4).

Figura nr.4

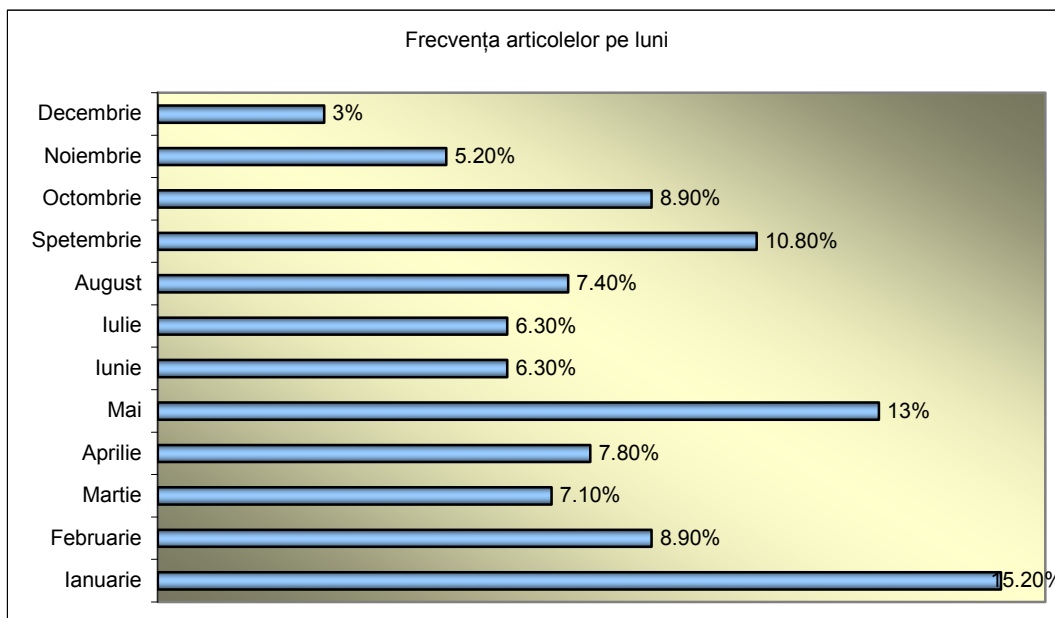
Articolele din „Adevărul” reprezintă 19,3% (52 de articole) din total. Aceste articole împărțite pe domenii au următoarele ponderi: 40,40% statistică, 36,50% pensii, 17,30% sănătate, financiar 9,60%. De remarcat faptul că nu sunt articole pentru domeniile: asistență socială și juridic (Figura nr. 5)

Figura nr.5

4.3. Frecvența publicării articolelor în intervalul ianuarie - decembrie 2009

În decursul anului, cele mai multe articole din cele trei cotidiene analizate au apărut în luna ianuarie, respectiv în procent de 15,20 % urmată de luna mai cu 13,0 % (astfel în luna ianuarie au fost publicate 41 articole, iar în luna mai 35 articole). Așa cum se constată și din figura nr. 6, în lunile noiembrie și decembrie au fost publicate cele mai puține articole de interes pentru pensionari și persoanele vârstnice, acest fapt datorându-se, probabil, datorită interesului crescut pentru articolele legate de alegerile prezidențiale.

Figura nr. 6

Frecvența articolelor pe pagini

Număr de pagini	România Liberă	
	Articole România Liberă	Articole România Liberă (procent%)
1	8	4,8
2	6	3,6
3	37	22,0
4	6	3,6
5	17	10,1
6	3	1,8
7	27	16,1
8	10	6,0
9	22	13,1
10	12	7,1
11	3	1,8
12	3	1,8
13	3	1,8
14	1	0,6
16	7	4,2
17	3	1,8
Total	168	100

În acest tabel se prezintă dispunerea articolelor în funcție de pagina în care au fost publicate și împărțite, în perioada 1 Ianuarie 2009 – 31 Decembrie 2009.

Ziarul „România Liberă” are de obicei 16 de pagini, plus suplimentele.

Analizând baza de date, putem afirma că în „România Liberă” frecvența articolelor în pagini este diversă, majoritatea articolelor relevante pentru populația vârstnică apărând la pagina 3, cu un procent de 22,0%, mai exact 37 dintre articole au apărut la această pagină. Următoarele pagini de interes pentru vârstnici sunt poziționate între paginile 7 - 10, mai exact în paginile 7 (27 articole și un procent de

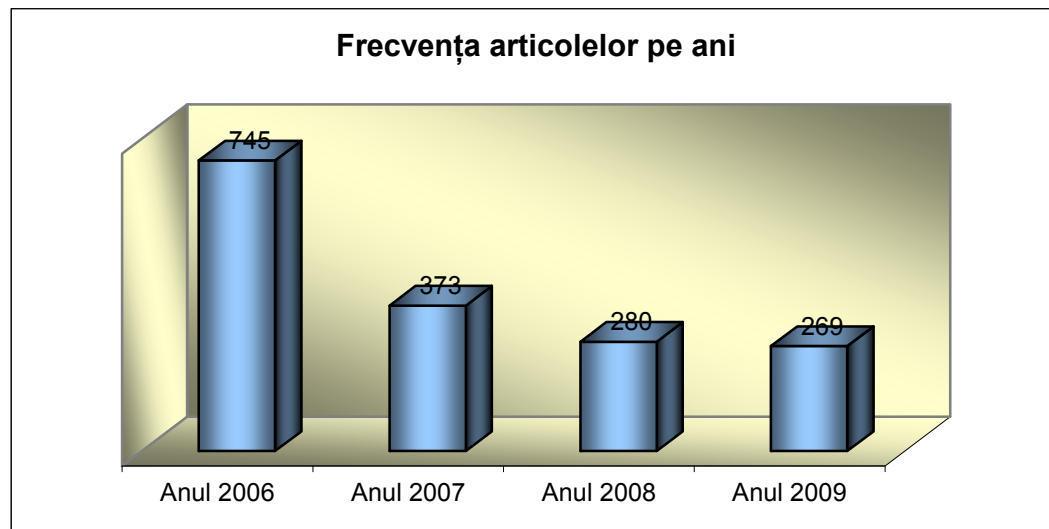
16,1%), 8 (10 articole și un procent de 6,0%), 9 (22 articole și un procent de 13,1%) și 10, unde au apărut în procent de 7,1%, și 12 articole.

Cele mai multe articole relevante pentru populația vârstnică apar în „România Liberă” la pagina 14 cu un procent de 0,6%.

Pentru celelalte două cotidiene, „Adevărul” și „Evenimentul Zilei” nu s-a realizat această analiză deoarece ele nu au fost publicații tipărite, ci ediție on line.

V. Concluzii

Comparând numărul articolelor apărute în anii 2006 - 2009, putem spune că numărul articolelor de interes pentru persoanele vârstnice sunt din ce în ce mai puține, de la an la an. Trebuie precizat că în anul 2006 analiza s-a efectuat pe o perioadă de 11 luni – ianuarie-noiembrie – în anul 2007 studiul a fost pe o perioadă de 9 luni (ianuarie-septembrie), iar în 2008 și 2009 pe o perioadă de 12 luni (ianuarie-decembrie). Chiar și așa, numărul articolelor de interes pentru persoanele vârstnice au scăzut semnificativ.

Problemele persoanelor vârstnice, deosebit de diversificate sunt mult prea puțin mediatizate de presă, ceea ce face ca factorii de decizie să fie puțin sensibilizați pentru stabilirea și aplicarea de măsuri care să conducă permanent la ridicarea nivelului de trai a acestei categorii de populație care numără circa 20% din totalul populației României.

Abordările celor trei cotidiene „Adevărul”, „Evenimentul Zilei” și „România Liberă”, au o **diversitate săracă în tematică**, o înclinație spre negativ și efecte negative ale unor măsuri luate în comunități pentru persoanele vârstnice și o lipsă de informare în legătură cu nevoile reale ale pensionarilor și persoanelor vârstnice pentru a-și putea asigura traiul în mod decent și cu demnitate.

În situația actuală, persoana vârstnică este o țintă pasivă, neexistând feedback la problemele ei sociale de interes major. Comunicarea oferită de presă, destul sporadică de altfel, deschide un canal în care informația și mesajul nu ajunge la destinatar (responsabil), ceea ce îi conferă ineficiența în acest domeniu.

Sistemele naționale de pensii și de sănătate prezintă disfuncționalități și numeroase deficiențe cu repercusiuni grave asupra persoanelor vârstnice, aspecte tratate insuficient de către presă. Din această cauză măsurile corective, atât de necesare, nu se aplică sau se aplică cu mare întârziere de către Guvern, aspect ce conduce la nemulțumire în rândul pensionarilor.

Presa utilizează foarte puțin publicarea de interviuri pe diverse teme cu persoane vârstnice, cu reprezentanții organizațiilor de pensionari, cu membrii Consiliului Național al Persoanelor Vârstnice, situație în care s-ar putea lărgi apreciabil paleta de probleme a acestei categorii sociale ce ar trebui să stea în agenda de lucru a Guvernului și a instituțiilor din administrația publică cu atribuții și responsabilități în domeniu.

VI. Propuneri

Presă scrisă poate avea un rol important în plan social, cu condiția să ilustreze permanent și în detaliu aspecte concrete privind situația persoanelor vârstnice.

Titlurile articolelor este necesar să prezinte un mesaj clar care să determine organele responsabile în soluționarea favorabilă a cazurilor sociale în care sunt implicate pensionarii și persoanele vârstnice.

Fiecare articol referitor la vârstnici considerăm că este necesar să conducă la deschiderea unui canal de comunicare între această categorie de populație și instituțiile guvernamentale sau după caz locale, care prin recepționarea mesajului să reacționeze la eliminarea situațiilor necorespunzătoare.

De asemenea, în calitate de receptori, instituțiile guvernamentale și locale, este necesar să prezinte efectul mesajului și al măsurilor realizate. În aceste condiții se impun a fi luate în seamă o serie de măsuri pentru îmbunătățirea rolului jucat de presă în ameliorarea condițiilor de viață a persoanelor vârstnice, pentru a căror efect pozitiv propunem:

- extinderea ariei de analiză și la alte cotidiene care au tiraje mari;
- realizarea periodică de analize pe diverse teme punctuale care privesc persoanele vârstnice abordate în articolele din presă;
- întărirea comunicării dintre Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice prin Secretariatul Tehnic și departamentele sociale ale principalelor cotidiene, pentru o mai bună identificare și

abordare a problemelor persoanelor vârstnice și o mai bună încadrare în pagină, pentru o mai facilă vizionare și citire a acestora;

- organizarea unor întâlniri cu reprezentanții Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, precum și cu cei ai Ministerului Sănătății la care presa să fie informată cu privire la rolul pe care trebuie să-l asigure aceste instituții centrale potrivit recomandărilor Adunării Mondiale a Persoanelor Vârstnice.
- invitarea reprezentanților organizațiilor centrale ale pensionarilor la conferințe de presă pentru a aduce în atenția opiniei publice problemele majore cu care se confruntă marea majoritate a persoanelor vârstnice;
- diseminarea în rândul presei a informațiilor cu privire la realizări pozitive din viața persoanelor vârstnice și evidențierea acțiunilor reușite ce vizează persoanele din vârsta a treia.

Șef birou “analize și studii”
Alina Matei

Elaborator
Elena-Georgiana Cojocaru

Bibliografie

- Ioan Drăgan, Paradigme ale comunicării de masă, partea I, Casa de Editură și Presă „Șansa”, București, 1996.
- Mihai Cernat, “Conceperea și elaborarea ziarului”, Editura Fundației România de Mâine, 2003.
- M. Coman, Introducere în sistemul mass-media, Editura Polirom, 1999.
- Melvin Le Fleur, Sandra Ball-Rokeach, „Teorii ale comunicării de masă”, Editura Polirom, 1999.
- www.euractiv.ro, „Viitorul presei va fi online”, 2006
- Cotidianul România Liberă, ediție tipărită, 2009
- Cotidianul Adevărul, ediție on line, 2009
- Cotidianul Evenimentul Zilei, ediție on line, 2009.